

Az iparfejlesztés tételénél gróf Zichy Jenő szólalt fel. A magyar ipar ügyének lelkes és érdemes bajnoka, hosszasban fejtegette azokat az akadályokat, melyek a magyar ipar fejlesztését akadályozzák. A legnagyobb akadály az a közöny, melylyel Magyarországon a magyar ipar ügye iránt viseltetnek. Közöny a társadalomban. Közöny a kereskedelemben. Szóló elmondja, hogy mi mindent tett e közöny megtörésére. Sikertelt is némi eredményeket elérni, némi javulást előidézni. De ezek az eredmények vajmi elégtelenek. Azok a kormányintézkedések, melyek e téren történtek, félrendszeres palliatív intézkedések voltak. Sztérenyi József miniszteri tanácsos megírta a földmívelésügyi miniszterium megbízásából az iparoktatás 35 éves történetét. Ő nem hiu ember, de annyit elvárhatott volna, hogy ebben a könyvben az ő neve is meg legyen említve, mert hát az iparoktatás terén, ő is tett valamit. (Éljenzés.) Végül felszólítja a Ház tagjait, hogy ne egymás ellen törjenek, ne egymást akarják felfalni, hanem igyekezzenek közös erővel működni a haza javára. (Zajos éljenzés.) A napi sajtót is kéri, hogy hagyjon fel egyes képviselők becsületének támadásával, nem akarja megingatni és leszállítani a képviselőház tekintélyét. (Helyeslés.) Elfogadja a tételt. (Zajos éljenzés.)

Gróf Zichy Jenő után *Ferdioska* Kálmán beszélt, a ki nagy elismeréssel nyilatkozott Zichyről és végül kijelentette, hogy a tételt elfogadja.

Csak néhányan maradtak a teremben, de azokat sem érdekelte a költségvetés, még kevésbé a postások helyzete, a melyről *Thaly* beszélt.

Összehasonlította a mi bevételeinket a nyugati államok bevételeivel és azok hovatfordításával s azt találta, hogy külföldön sokkal nagyobb százalékot fordítanak a tisztviselők helyzetének javítására. Posta palotákat észszerűen építsen a kormány és ne csak arra törekedjék, hogy palota legyen a posta épület, hanem az a közönség érdekében észszerűen legyen berendezve. A levélforgalmat nem emelte az egység ár behozatala.

Hegedüs miniszter reflektál *Thaly* beszédére. Minden tekintetben megnyugtatta *Thalyt*, hogy az általa felhozott eseteket figyelembe veszi. A postapalotákat alkalmas helyen fel fogja építtetni. A napijasok fizetését 1 frt 20 krról 1 frt 50 krra felemelte.

Lukács Gyula: A gőzhajózási társaságok szubvenziójáról beszél. A fumei hajógyár lé-

tesítését nem látja szükségesnek, mert az nem fog tudni konkurrálni az angol gyárakkal, melyről az angol kereskedelmi miniszter minapi budget beszédében kijelentette, hogy nemcsak minőségben és mennyiségben mulják felül a többi államok munkáját. A hajótulajdonos kereskedőknek adott államköltséget sokalja és azonkívül indokolatlannak tartja.

Hegedüs Sándor: A fumei hajógyár szükségét hanyoztatja.

A Ház a tételt megszavazza.

A horvát kereskedelem és ipar támogatása tételéről *Popovits* Vazul horvát képviselő csatlakozik a kereskedelmi programhoz, de egyúttal felhívja a Ház és a miniszter figyelmét arra az aggasztó körülményre, hogy a kereskedelmi fejlődés zónája megszűnik a Dráva partján. Az önálló horvát budget erre a célra csak 20.000 frtot áldoz, melylyel ipart pártolni abszolúte lehetetlen. Kéri, hogy kereskedelmi célokra Horvátország számára a magyar költségvetésbe jelentékeny összeget vegyenek fel. Vasuti vonalakat kér országába.

Hegedüs Sándor: Gondot fog fordítani, hogy a vasuti iparpártolás és egyéb tekintetben hangoztatott kívánságoknak eleget tegyen.

A Ház a tételt elfogadja.

Pulszky Ágost a magyarországi iparvasutat ismerteti.

A Ház a tételt megszavazza.

A mértékhteleítés tételénél felszólalt

Kullmann János és hosszasban foglalkozik a mizériákkal.

Hegedüs miniszter felvilágosító választ ad.

Ezután több tételt vita nélkül elfogadtak és elnökjelenti, hogy a kereskedelmi árca költségetvetését átküldték a főrendiházhoz. (Éljenzés.)

Öt perc szünet.

Szünet után.

A vasuti tisztviselők helyi adójáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták, melyet *Pulszky* Ágost ajánlott elfogadásra.

A javaslatot áltánosságban vita nélkül elfogadták.

Az első szakaszról ezután:

Polónyi álláspontját hangoztatta. Nem fogadja el a javaslatot, mert az a terhet a községre sózza.

Most áttértek az interpellációra.

Kálmán Károly interpellálja az igazságügyminisztert a tizparancsolat tiszteletben tartása ügyében.

Az interpelláció így szól:

Mintán újabb időben egyes Mőzes hitű kereskedők még a mozesi törvényeket is kipellengezik, kérdezi az igen t. miniszter urat hajlandó-e a hitbeli törvénysértések és tiszteletlenségek szigorú megtorlása által oda hatni, hogy jövőben hasonló esetek elő ne forduljanak.

Az afférek.

Budapest, márcz. 10.

Tegnap délelőtt fél 12 órakor, mint különkiadásunk jelezte, vívták meg azt a párbajt, melyben két politikai vezérférfit több éves elkeseredett harca kicsucsosodott. Sokszor állottak már egymással szemben és ha nem is volt gyilkos lőszer a kezükben, csak úgy törték egymás ellen, mintha élethalál harcban örökös személyes ellenségek lettek volna.

Az ellenségeskedés még *Bánffy* Dezső házelnöksége idején kezdődött; már akkor napirinden voltak az összezőrrenések a házelnök és a független pártvezér között. A házelnök igen gyakran engedett természetes hajlamainak és erőszakosan kiforgatta a házszabályokat, persze mindenkor az ellenzék hátrányára. Az ellenzék vezér dörgedelmes szózata természetesen egy esetben sem maradt el. *Bánffy* mindenkor megkapta a megérdemelt leckét.

Az idők kereke egyet fordult s a házelnökből miniszterelnök lett. Most indult csak az igazi háboru *Ugron* és *Bánffy* között.

Bánffy úgy inkarnatus osztrák mint rendithellen 67-es politikát folytatott és *Ugron* vele szemben Magyarország független politikáját védte. *Bánffy*, a ki tudvalevőleg minden inkább, mint jó szónok, óriási hátrányban volt *Ugron*nal szemben, a ki minden egyes esetben valószággal ledörögte, nemcsak mert kitűnő szónok és debatter, hanem főleg azért, mert az igazság rendszerint *Ugron* oldalán volt és *Bánffy* szerencsétlen politikáját nálánál küllömb szónok sem tudta volna megvédelmezni.

Bánffy a Házban nem tudott rzegebirkózni *Ugronnal*; feltette magában, hogy meg fog vele birkózni a Házon kívül. *Bánffy* szervezkedett a választásokra. Gyűjtött tengernyi pénzt, nyomást gyakorolt mindenkire, a ki ez országban csak hivatalt viselt és a választások ideje alatt használta a fegyveres erőt, a mennyire csak lehetett.

Bánffy választása szégyenletes háboru volt a polgárok becsületes meggyőződése ellen. Presszióval és sok-sok pénzzel meghamisították a közvéleményt és megszületett egy parlament, mely nem a népakaratot, hanem egy pártos, erőszakos miniszterelnök akaratát fejezte ki. Az óriási többség jóformán a miniszterelnök testőrgárdája volt és semmi egyéb.

— Légy nagyon boldog édes Jolánkám. Aztán ha valami, nagy szomorúság ér, gyere vissza ide mihozzánk. A te Katinkád majd meg fog vigasztalni.

Jolánt is meghatotta, hugának nagy szeretete, de azért mikor egyedül maradt, uénjével, mégis csak elmosolyodott.

Ugyan micsoda szomorúság érhetné őt? Hisz most gazdag, előkelő kisasszony lesz, ki csak mulatni, szórakozni fog.

És úgy érezte, hogy valami szánalom lopódzik lelkébe. Sajnálta Katinkát, kinek oly egyforma, szürke lesz az élete.

* * *

Katinka egyszer csak azt hallotta, hogy Jolán asszony lett. Valami gazdag előkelő ur vette el. Mikor Katinka azt megtudta, sirva fakadt. Fájt neki nagyon, hogy Jolán még csak nem is tudatta velük, hogy milyen nagy szerencse érte. Azt gondolta, hogy néjje tán már el is feledte őket, az egyszerű szegény embereket. Meg irta mindjárt Jolánnak, a mit gondolt.

Jolán aztán irt egy hosszú levelet. Bocsnatot kért Katinkától. Nem ő volt a hibás, hanem a néjje. Az nem engedte, hogy írjon. Mert a férje előkelő, gazdag ember s neki nem volt szabad tudni a szegény szülőkről.

Katinka az ő egyszerű lelkével nem tudta megérteni, hogy egy férfi, a ki szeret igazán, őszintén, ne akarjon tudni a szegény rokonokról. Aztán meg arra gondolt, hogy Jolán egy szót sem ír férjéről, házáséletéről.

— Persze, most nagy urak, gazdagok s talán nem is illik nekik megírni, hogy hogyan élnek, mint vannak? Nem is kell ezt a szegény embereknek tudni.

De azért Katinka, nem tudott haragudni Jolánra. Irt neki rendesen. Sőt mikor az ispán eljegyezte, még meg is hívta Jolánt lakodalomára. Arra gondolni sem mert, hogy el fog jönni, de legalább ő megtette, a mi kötelessége volt.

A lakodalmi előkészületek közt aztán el is feledkezett Jolánról.

Annál nagyobb volt aztán a meglepetés, mikor a lakodalom napján, egy elegáns hintó állt meg a ház előtt s abból Jolán szállt ki egy elegáns ur karján.

Katinka örömmel futott néjje elébe, a nyakába ugrott s összecsókolta. Aztán az előkelő urhoz fordult, kezét nyújtotta neki s mosolyogva szólt hozzá:

— Hozta Isten, édes sógor ur! Igazán szép, hogy eljötték. Tessék beljebb kerülni.

Aztán meg újra Jolánhoz fordult. És csak most tűnt föl neki, hogy Jolán milyen halavány.

A szemeiben is mintha valami nagy szomorúság ülne.

Ez a fölfedezés aztán egészen elrontotta Katinka kedvét.

Mikor aztán egyedül lehetett Jolánnal, sietett is megkérdezni:

— Jolán mi bajod van? Miért vagy oly halavány? Talán szenvedsz?

Jolán mosolygott olyan szomorun, bágyadt mosolylyal.

— Nincs semmi bajom édesem. — Az ut viselt meg egy kissé . . . De mondd édesem, boldog vagy te?

— Oh nagyon! Férjem nagyon fog szeretni, én szeretem. Mi nagyon boldogan fogunk élni.

A nagy boldogságtól aztán nem is vette észre, hogy Jolán hirtelen egy könnyet törölt ki azokból a nagy, mélységes kék szemekből.

* * *

Katinka boldog volt. Férje szerette őt és megbecsülte. Mikor aztán még egy rózsás arcza baba is oda cseppent közéjük, akkor meg épen teljes volt a boldogság.

Csak az szomorította el néha, ha Jolánra gondolt.

Leveleztek egymással, de Katinka mindig oly szomorú szívvvel olvasta Jolán leveleit. Pedig Jolán nem panaszkodott. De Katinka mégis

A választási küzdőterem ott maradt Ugron Gábor.

Ez volt Bánffy legszerencsétlenebb tette. Helytelen, igaztalan, hazafiatlan cselekedet, melyért nem is maradt el a megtorlás.

Akkor a háborgó közvélemény határozotlan és joggal Ugron mellett foglalt állást és a képviselőházi ellenzék végül is kénytelen volt engedni a közvélemény nyomásának és megindítani az élet-harcot Bánffy és pártja ellen.

Az egész ellenzék összefogott és örökké emlékezetes kitartással és erélyvel legyűrte a testőrök sokaságát. A béke ára Bánffy feje volt. Sajnos ezért még az ellenzék is sokat áldozott és az utódnak koncedáltak olyan dolgokat, melyekért az elődöt ugyancsak meg sanyargatták volna, de talán ez is megbocsátható gyengeség, ha meggondoljuk, hogy az országot végre is meg kellett szabadítani olyan embertől, aki kész volt inkább az ország alkotmányát, mint saját hatalmi állását feláldozni.

Bánffy csufosan megbukott; Ugron meg volt bosszulva. Bánffy elkeseredetten vonult vissza a politikai arenáról, melyből korábban Ugront szorította volt ki.

Az új miniszterelnök első cselekedete volt Ugront visszahozni a Házba. Ez derék, elismerésre méltó dolog volt. De mert éppen a Bánffy kerületében lett megválasztva, főleg ezzel bősztette Ugron maga ellen a volt miniszterelnököt.

Ugron kisdéd pártja élén nagy erélyt fejtett ki és oly tekintélyre tett szert, minövel eddig sem ő, sem pártja nem dicsekedhetek. Ez Bánffynak bizonyára szemet szurt és valószínűleg kutatni kezdte Ugron Achilles sarkát, hogy ismét ledönthesse a magasból.

Itt kezdődik ennek a harcznak legszomorubb jelenete.

A vihar tetőfokra hágott mikor kitudódott, hogy Ugron volt az, a ki Bánffyt a Vaterlandban pártpénzek elsikkasztásával vádolta.

A kapcsolatos afférek mind folyamatban vannak. Az elsőnek egy fejezete most zárult. A politikai ellenfelek, az ádáz ellenségek személyükben is szembe kerültek egymással: az antagonizmus átjátszódott a lovagiasság terére. A párbaj azonban csak epizód; szomorú epizód, melynek talán párbajkodex szerinti morálja, van, de becsületet nem reparálhat.

Ugron—Bánffy.

E párbajra vonatkozó előzetes diszpozíciók tegnapi lapunkból ismeretesek:

Pisztolypárbaj.

Kétszeri golyóváltás husz lépésről, vont csövű, czélgömb nélküli pisztolyokból.

Bánffy segédei a képviselőházból csak negyed 12 órakor távoztak el. Ugron Gábor a párbaj előtt, körülbelül fél 12 órakor megjelent a Házban és innen ment el a párbaj színhelyére. Bánffy Dezső 11 óráig a lakásán volt. 11 órakor indult el saját fogatján hazulról. Ugron a 447. számú kétfogatu bérkocsin ment el a Házból Szentiványi Árpáddal. Gróf Bethlen Bálint gróf Teleki József magánfogatán ment el.

A helyszínre — a honvéd lovassági lakatanyába — 11:20 perczkor elsőnek érkeztek Dániel Gábor és Gajári Ödön, Bánffy Dezső segédei.

11:40 perczkor érkezett Bánffy Dezső Hel-tai Ferencz dr. kíséretében, aki csak közönség gyanánt jött el.

Bánffy után gróf Bethlen jött és végül Ugron Gábor Szentiványi Árpád kíséretében.

Az eredmény.

Ugron Gábor és báró Bánffy Dezső között a Vaterland ismeretes cikkéből kifolyólag ma pont délben volt meg a pisztolypárbaj. A hírlapokban a rendőrség megtévesztésére az volt, hogy a párbaj d. e. 10 órakor fog végbemenni.

Bánffy hr. segédei voltak Dániel Gábor és Gajári Ödön, Ugron Gáboré Szentiványi Árpád és gróf Bethlen Bálint.

Sebesülés nem történt.

A felek kibékülés nélkül távoztak a párbaj színhelyéről.

A kapuban nagy néptömeg várta a párbaj eredményét s a sértetlenül kijövő Ugron Gábort megéljenzették.

Ugron—Rohonczy.

Délután 4 órakor Rohonczyval kellett kiállani Ugronnak, melyről a következő távirati értesítést kaptuk:

Budapest, márcz. 10. (Saját tud. táv.)
Az Ugron—Rohonczy kardpárbaj négy órakor megtörtént. A felek egyszer csap-

tak össze. Ugron sértetlen maradt. Rohonczy ajkán sérült meg jelentéktelenül.

Fejérváry—Ugron.

Hátra van még az Ugron—Fejérváry affér. Mindenekelőtt kifejezést akarunk annak a nézetünknek adni, hogy mi sehogysem tudunk egyetérteni báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter magatartásával.

Ha valaki azt mondja: »En elvből nem verekszem senkivel!« — azt értjük és helyesljük. Aki a mai körülmények között ezt teszi, bátrabb ember, mint a legmerészebb párbajhős.

Aki azonban a párbajoknak hódol, talán mégsem mondhatja ezt önhatalmulag: »Evvel az emberrel nem verekszem!«

Igaz, hogy Fejérváry miniszter és tábornagy, de úgy tudjuk, hogy a katonaság is ismeri a becsületbiróság intézményét és hogy a segédek megnevezése nem prejudikál a becsületbiróság összehívásának és ítéletének. Némelyek éppenséggel azt állítják, hogy katonák mindig verekszenek, tekintet nélkül arra, hogy a sértett fél kvalifikált ember-e, vagy sem?

Bonyolultabb lesz a kérdés az által, hogy Ugronnak éppen ma két párbaja van; az egyik Bánffyval, a másik Rohonczyval. Mondjuk, hogy a Bánffy-párbaj nem számít, mert Bánffy a kihívó fél; de a Rohonczy-párbaj csak számít. Ott Rohonczy a kihívott és úgy ő, mint segédei szó nélkül elismerték Ugron párbajképességét. Fejérváry legfeljebb azt mondhatná, hogy ő nem verekszik, mert 60 évnél idősebb, de ezt mint tényleges tábornok nem teheti.

Ő csak Ugronnal nem verekszik! Ez csak újabb sértés és megalázás akar lenni. A gyakorlatban pedig úgy tűnik fel, hogy Fejérváry önmaga abszolút becsületbíró a saját ügyében.

Igazán nem vagyunk eléggé járatosak a párbajmorál szövevényes útjain, hogy meg tudnók mondani, hogy ilyesmi egyáltalán lehetséges-e? Hogy ilyesmit megengedhet-e magának egy nagy ur? Mert kis ember nem engedheti meg magának, az bizonyos.

Mondják, hogy ebből óriási botrány lesz. Ezt valószínűnek tartják, mert Ugronnál kisebb kalibertű ember sem dugna ilyesmit egyszerűen zsebre.

Nagy feszültséggel várjuk ennek a szenzációs ügynek további fejleményeit.

Egyelőre Ugron a következő levelet intézte segédeihez:

Nagyságos

Rakovszky István és Thaly Ferencz uraknak

Helyben.

Tegnapi leveletek után és kapcsán bocsánatot kérek tőletek, hogy mint segédeket küldöttelek el Fejérváry báróhoz, de én őt akkor vitéz tábornoknak véltem, de csak most győződtem meg, hogy ő egy vén asszony.

Maradok hálás köszönettel:

Hivetek

Ugron Gábor.

Árucarnok a nagyváradai iparosoknak.

Nagyvárad, márcz. 10.

Egy érdemében és kihatásában eléggé méltányolható tervet pendített meg a nagyváradai ipartestület elnöksége, melynek létesülése esetén alapos reményünk van nekünk is arra, hogy a nagyváradai kisiparosokra, mely annyira nehéz viszonyok közé jutott az utóbbi években, jobb idők fognak derülni.

mintha valami nagy szomorúságot, keserűséget olvasott volna ki nénye leveleiből.

— Hej csak élne itt köztünk egypár hétig, tudom megjönné a kedve, — gondolta nem egyszer Katinka.

Ez az óhajta is beteljesült. Egy szép reggel csak beállított Jolán s mindjárt ki is jelentette, hogy hosszabb ideig szándékszik itt maradni, mert orvosa ajánlotta neki, hogy falura menjen.

— Hát az urad miért nem kísért el? Kérdé Katinka, elfogulatlanul.

Jolán elpirult s zavartan válaszolt:

— Nem jöhetett. Sok a dolga s nem hagyhatta hivatalát.

De Katinka észrevette a pirulást. Női lelke egyszerre megértette a helyzetet. Most már tudta, hogy Jolán szenved, — szenved a férje miatt. De azért többet nem hozta elő Jolánnak a férjét.

Jolán nem szólt soha férjéről. Csak mikor látta a fiatalok nagy boldogságát, akkor érezte, hogy valami nagy keserűség fogta el egész valóját.

Mikor aztán pár hét múlva, újra mennie kellett, akkor már nem tudott uralkodni magán. Odaborult a huga karjaiba és zokogott fájdalmasan, keserűen.

Katinka nem szólt hozzá. Tudta, hogy ugyis

hiába vigasztalna. Hadd könnyítsen lelkén magától, ha szükségét érzi.

Jolán sokáig sirt. Aztán megtörölte szemeit. Oda nézett a huga őszinte szeméibe s lassu, elcsukló hangon szólt hozzá.

— Isten veled édes Katinkám!

... Ne feledd el, hogy egyszer azt mondtad, ha valami nagy szomorúság ér, csak jöjtek ide s az én Katinkám majd megvigasztal... Lehet, hogy nemsokára jönni fogok. Csak aztán meg tudj vigasztalni!...

Aztán felült a kocsira. Még egyszer visszaneézett. És mikor ott látta életerős, piros-pozsgás hugát, karján a kis gyermekkel, meg azt a szálas, erős, napbarnította férjét, úgy érezte, mintha valami irigység féle szállná meg a lelkét.

Irigyelte ezeknek az egyszerű embereknek a csendes, nyugodt boldogságát.

És úgy elgondolta, hogy miért nem maradt ő is ilyen egyszerű leány. Akkor tán most ő is boldog volna?...

Aztán meg eszébe jutott, mostani élete. A fény, ragyogás, mely ott a nagy városban, férje oldalán reá vár...

Erre a gondolatra aztán úgy érezte, hogy szemei elhomályosulnak s lassan törölle le, finom batiszt kendőjével az alá kulló könyveket...

Ez a terv egy *áruccsarnok létesítése* a kisiparosok számára. E csarnokban állandóan ki lennének állítva a nagyváradai iparosok készítményei s így a közönségnek módjában lenne csak jóminőségű kézi gyártmányokat vásárolni közvetlen a készítőtől, mi által még a közvetítési díj is meg lenne takarítva.

Kisiparosaink jelen válságos helyzetének egyik fontos oka az, hogy nem ért a készítmények forgalomba hozatalához. A nagy kereskedelem áruccsarnokai száz meg száz féle összeköttetéssel rendelkeznek, melynek számai tulmennek nem csak az ország, hanem egy világrész határain is. A nagykereskedelem azonban árut ritkán a kisiparosnál szerzi be, hanem a nagyüzemi gyáraknál. És ez nagyon természetes is. Létérdeke kívánja, hogy mentől nagyobb közvetítési díjat szedjen be.

Ha a kisiparos napi munkája mellett foglalkozhatna, a közvetítés, a forgalomba hozattal és értene is hozzá, úgy helyzete teljesen jobbra fordulna. A nagy közvetítési díj megtakarításával képes lenne még a nagy versenyyel is megbirkózni. Erre szolgál az iparosok áruccsarnoka, a milyen nem rég alakult meg *Kolozsvárt* s nagy ünnepek közt avatták föl a múlt hónapban a *felépült áruccsarnokot*.

Az áruccsarnok tapasztalt, *kereskedői szellem* vezetése alatt közvetítheti a kisiparosok gyártmányait még előnyösebben, mint a hogy a kisiparos munka idejének minduntalan való megrablásával teheti. Egyesítheti a sok külön álló erőket, együttes munkára felveheti a jogos küzdelmet az ipari forgalomban.

Iparostársaink mindenesetre a maguk javát, a saját boldogulásukat segítik elő, ha ezt az eszmét, melyet az elnökség eléjük terjeszt megbecsülik s a f. hó 14-én tartandó gyűlésükön győzelemre segítik.

Az áruccsarnok tervének anyagi része ugyszólván már meg van vetve abban a hitelszövetkezetben, melyet az iparosok már régebben megalakítottak s így már ez a körülmény is tetemesen elősegíti a megalapítás lehetőségét.

Bertsey György ipartestületi elnök indítvány a fenti ügyben a következő:

Tisztelt Elöljáróság!

Tizenhat évvel ezelőtt, mikor a nagyváradai ipartestület iparos polgárai többségének a bizalma az elnöki állásra megválasztott és ezen közbizalom már ötöd ízben megisméltődött, bizonyoságul szolgál arra nézve, hogy a lefolyt idő alatt a testületi intézmény megszilárdítása, az önkormányzati hatáskör fejlesztése és a törvény keretén belül lett kihasználása által elért sikerek elismerésben részesültek. Mindenek előtt a testületi intézmény vezetésében rendszert alapítottam meg, melyet az előjáróság részleteiben mint helyes és célhoz vezető mindenkor elfogadott, támogatott és végrehajtott.

A rendszer — az első években — a vagyonszerzés volt, mely az iparoság külön megterhelése nélkül, meglepő sikerrel lett megvalósítva, úgy, hogy az ipartestület ma oly vagyonnal rendelkezik, miszerint az iparoság közjólétének előmozdítására és jövőbeni biztosítására elég anyagi erővel rendelkezik, ennél fogva további működésünk jövőben a célra kell hogy legyenek irányítva.

Nagy megnyugvásom és örömmre szolgál, hogy úgy az előjáróság, valamint az iparosok nagy zömét képező közgyűlés, az iparosok általános közjólétének elérhetése érdekében, elnöklésem egész ideje alatt tett előterjesztéseimet mindenkor támogatta, segített és hozzájárult azok megvalósításához, úgy, hogy az eddigi alkotások az iparosok közóhajának általában hasznos szolgálatára váltak, mindezen előzményekből erőt merítve s a közbizalom további támogatásában reménykedve, egy újabb korszakot megalkotó tervet terjeszték megbirálás és elfogadás végett a tisztelt Elöljáróság elé.

A múlt évben megalakították az általános iparos közóhajnak szolgálatára és segítségére az ipartestületi hitelszövetkezetet, folyó év január hó 15-én hitelműveleti működését megkezdte, hogy a hitelszövetkezeti intézmény föltétlenül nagy szolgálatot tehet a kisiparosok működése, illetve folytonos foglalkoztatásának biztosításánál s a kereset képesség fokozásánál, ha az igénybe vevők, a kívánt feltételeknek megfelelő tulajdonsággal bírnak és az onnan nyert anyagi erőt csakis az ipari anyag, vagy annak feldolgozása céljaira fordítják, mert időt és olcsó pénzt, de csak megfelelő biztosítékra.

Főcélja volna a szövetkezetnek, hogy a szétforgácsolt kisipari munkaerőnek megfelelő anyag beszerzésére hitelt nyújtson, a kész árut raktározva, azokra becsü szerinti előleget adjon, a nagyobb vagy közös műhelyekbe a hajtóerők beszerzését lehetővé tegye, de mindezen célok csak akkor fognak megvalósulni, ha az iparosoknak nagyobb része, hogy szakiparonként csoportosulhasson és nagyobb hitelre képes lehessen, a hitelszövetkezetbe belép, a nagyobb minőségben készült iparcikkeket folytonosan szemlére téve a fogyasztó közönség elé feltárja s azokat mindenkor áruhelyén tartja, nyers anyag raktárszövetkezetet alkot, olcsó anyagból versenyképes ipari cikkekkel állít elő.

Eddig azonban azt tapasztalom, hogy iparos polgáraink nagyobb része, talán egymás iránti bizalmatlanságból, a szövetkezet ezen előnyeinek igénybe vételére hajlandóságot nem mutatnak; már pedig a hitelszövetkezet, országos törvény által nem csak azért alkottatott, hogy az iparoság közszükségletet fedező hitel-igényeit egypár kamattal olcsóbb pénzzel fedezhesse, hanem alkottatott azért, hogy a külföldi árucikkeket kiszorítsa, a belipar általános lendületet nyerjen és versenyképessége által a fogyasztó közönséget hazai termékekkel kiszolgálja.

Czéltévesztett dolog volna, ha az ipartestület vezetősége, a szövetkezet által nyújtott előnyöket csak arra hagyná felhasználni, hogy az iparos néhány kamattal olcsóbb pénzzel rendelkezzen, a nagy cél, az általános iparfejlődés pedig háttérbe szoruljon.

Mindezeknél fogva indítványozom: Mondja ki az előjáróság, hogy szükségesnek tartja, miszerint a testület kebelében megalakult hitelszövetkezet működését — *a nyersanyag és készáru raktárak szervezésére terjessze ki, — hogy az ipartestület saját vagyonából egy díszes, a kor kívánalmának megfelelő áruccsarnokot építtessen, melyben az ipari munkák kiállítva, mindenkor a nagyközönség rendelkezésére álljanak.*

Mondja ki továbbá, hogy az iparosok közérdekében s az általános iparfejlődés céljára egy a készáru értékesítése érdekében egy ipartestületi áruccsarnokot akar építeni, e végből felhatalmazza az elnökséget, hogy egy alkalmas helynek díjmentes kinyerése céljából indokolt kérelemmel járulhasson Nagyvárad városa Tekintetes Tanácsa, illetve a Tekintetes törvényhatósági Bizottsághoz, annak megnyerése esetében tervet, költségelőirányzatot készítve, azt — tekintettel arra, hogy a tervbe vett áruccsarnok 1901-ik évben megnyitható legyen — egy összehívandó renekvüli közgyűlés elé jóváhagyás végett kellő időben beterjeszthesse.

Tisztelettel maradtam,

Nagyváradon, 1900. évi március hó 10-én.

Bertsey György,
ipartestületi elnök.

A megéljenzett halott.

Budapest, márcz. 10.

Nagy tömeg várta a párbaj eredményét s az elsőnek kilépő Ugron Gábort a nép lelkesen megéljenezte.

A népegy lélektana igazán kifürkészhetetlen. Talán még *Wekerle* Sándor sem tudná a helyes pszichológiáját megalkotni, aki pedig egykor ugyancsak élvezte azt, de még *Tisza* Kálmán sem, a kinek kocsijára ama bizonyos

téglák hullottak, a ki nem egyszer távozott a Sándor-utcai palotából rendőri asszisztencia mellett.

Ime most az történik, hogy a nép lelkesedik Ugron Gáborért s felakarja támasztani a halottaiból, míg a politikai élő-halott Bánffy Dezső báró a megrágalmazott ártatlanság elmenetelekor senki sem örül semminek és nem éljenez.

Pedig ennek a Bánffynak ugyancsak jól van megvetve a feje alja. Sokan vetették nem csuda.

Még néhány hónapja olyan fekete volt mint az ördög és ma már teljesen fehérre van mosva. Kistűt bizony, hogy semmi büne nincs, mert a mit neki imputáltak, az mind az Ugron Gáboré!

Emlékezetünk visszazáll a régmúltba, a midőn hatalmasan zajlott az élet s az *Egyetértésben* ott fent a vezércikk helyén a Kossuthpárt saját külön házi poétái: *Pósa* Lajos és *Rátkay* László dörogtek versben, de iszonyatosan. Tudják sokan, hogy ki ellen és nem igen lehet eltagadni.

Sok hatalma van a sajtónak, de már az teljesen felülmúlja erejét, hogy Bánffy bárót népszerűvé tegye s hogy valakit mindenáron a föld alá dugjon.

— Óh fővárosi sajtó! — nagyon nehéz dolog ám a kimondott á-t, b-re változtatni. Azt a sok szidást, a mit ráhalmoztatok, azt a sok mocskot a mit rátapasztottatok a megrágalmazott ártatlanságra, — nehéz azt lemosni s azt a sok dicséretet, magasztalást, a mivel egykor elhalmoztátok a székely rabonbánt, nehéz dolog most már utólagosan visszazippan-tani.

Nehéz ám!

Olyan nagy változások mentek végbe egy néhány hét alatt, hogy ennek láttára az óh nép örületbe eshetnék, ha nem volna oly *igen nagyon józan*, ha nem látna mindeneket és ha minduntalan orránál fogva lehetne vezetni.

Ni, ni, hogy éljenez a halottnak! Annak a halottnak, a ki még élt, azt állította róla, hogy »értelmisége gyöngé«, »erkölcsisége romlott.« Tehát ugyancsak megrugdosta és még sem haragszik, hanem éljenez. Féltő, hogy ettől a látványtól még azokat a fővárosi journalistákat fogja el az örület, a kik most könyfacsaró gyázmelódiákat, mely alatt kaján-mosoly rejtezik, zengenek a nagy rabonbán temetésén.

Miért nem zug a tömeg? Ni ni, hogy éljenez a halottnak!

*

Szinte ritkaság a mai parlamenti viszonyok között a bátor szókimondás, a melyet a »H-k« tegnap vezércikke tanusít. Nyíltan kijelenti, hogy neki nem imponál az az *Ugron elleni hangulatcsinálás* és még ritkább a cikk éleslátása, mely az egész jelenlegi bonyodalmat vissza tudja vezetni eredetére. A cikk e része a következő:

»A képviselőház tegnapi zárt ülésén Ugron Gábor kijelentette, hogy a Vaterland cikkének a Bánffy-pártkaszára vonatkozó része az ő információjára utján iratott meg. Báró Fejérváry sietett is megaposztrofálni Ugront, hogy eljárását nem tartja korrektnek. A szabadelvű pártnak pedig egy jelentékeny része, körülbelül azok, kik talán élvezték a Bánffy-pártkassa jótéteményeit, oly rettenetes felháborodást inszceniroztak, mintha egy főbenjáró bűnről volna szó. E rettenetes felháborodás folytatását látjuk a sajtó egy részének ma reggeli számaiban.

Nekünk e rettenetes nagy felháborodás legkevésbé sem imponál. Ránk nem hat ama szuggessziószzerű nyomás és presszió, melynek be nem vallott, de valódi célja: eltiporni

Ugront, az ellenzéki vezért; sőt mondjuk ki nyíltan, sokak intenciója szerint eltiporni Ugront, a katolikust: csupán azért, hogy Ugron eltiprott testén ismét Bánffy emelkedhesék és ez emelkedéssel esetleg ismét visszatérjen a régi rendszer.

Nincs szándékunkban Ugront védelmezni. Először azért, mert Ugron sokkal erősebb egyéniség, semhogy szüksége volna akár a mi, akár más védelmezésére; másodsor azért, mert az övével ellenkező politikai irány szolgálatában állunk és így nem tartjuk se kötelességünknek, se feladatunknak, hogy ő érte exponáljuk magunknak.

Mi megengedjük, hogy Ugron talán hibát követett el, midőn a bécsi Vaterlandot informálta a Bánffy-pártkasszára vonatkozó hírrel; de egy hajszállal sem követett el súlyosabb hibát, mint amilyent a kormánypart hasonló helyzetben évek hosszú során megtesz. Ha szabad volt Bánffynak, mint miniszterelnöknek, például a bécsi *Neue Fr. Presse*-t belügyi kérdésekben informálni, sőt sugalmazott cikkeiben Apponyit, Ugront, a volt nemzeti pártot, szóval az ellenzéket és annak vezérlő férfait befeketíteni, megrágalmazni, meggyanusítani és tenni mindezt abból a taktikai fogásból, hogy egy bécsi lapból könnyebben és határozottabban értesülhetnek a bécsi döntő körök: akkor nem tudjuk elismerni, hogy mivel volna súlyosabb hiba Ugron részéről, hogy ő mint pártvezér, hasonló taktikai fogással élt és a kérdéses információt szintén egy bécsi lapban adta közre. A magyar nemzeti gyűlésben a *Neue Fr. Presse* és a *Vaterland* egyforma színvonalon állanak és hogy mégis a magyar sajtó egy része kevésbé látja meg a *Presse* magyar elleni gyűlölséget, mint a *Vaterlandét*, ez egyáltalán nem azt bizonyítja, mintha az előbbiben kevesebb adag volna a magyar elleni gyűlölségből, hanem pusztán ama körülménynek tulajdonítható, hogy finoman körülírva és a közel mult eseményeiből következtetve fejezzük ki magunkat: a *Presse* dühös Dreyfus-párti volt, míg a *Vaterland* épp oly dühös Dreyfus-ellenes.

Dienes kizárva.

Budapest, márcz. 10. (Saját tud. távirata.) Hogy mennyire *visszatetszést* kelt a függetlenségi polgárság közt az a hetek óta tartó hajszja, melyet még a függetlenségi férfiak is viselnek *Ugron* Gábor ellen, mi sem bizonyítja jobban mint a budapesti függetlenségi és 48-as kör választmányának mai ülése.

A választmányt egyenesen azon célból hivta össze az elnök, hogy a párt véleményét meghallgassa a közel multban történt parlamenti eseményekre vonatkozólag. A gyűlésen többen elítélték az Ugron ellen indított hajszát és különösen *Dienes* Mártont, a ki e hajszát egészen a kardhegyig vitte.

A párt végül *Dienes* Mártont tekintettel a párbajnál általa elkövetett szabálytalanságra, a függetlenségi pártból *kigolyózta*.

TAJÉKOZTATO.

A muzeum az egész téli idő alatt zárva.

- Márczius 11. A Szigligeti-Társaság közgyűlése.
Márcz. 11. Matiné a főgymnásiumban.
Márcz. 11. Naggyáradi Takarékpénztár közgyűlése.
Márcz. 11. A legény-egylet választmányi ülése délután fél 5 órakor.
Márcz. 13. A gazdasági egylet vál. ülése.
Márcz. 19. Esküdtszéki tárgyalás.
Márcz. 21. Esküdtszéki tárgyalás.
Márcz. 23. Esküdtszéki tárgyalás.
Márcz. 23. Közuti vasut közgyűlése.
Márcz. 27. Megyei közgyűlés.

Délafrikai háboru.

A búrok csatadala.

Nem tartjuk érdektelennek a hős búr nemzet csatadalát, hiteles fordításban olvasóink elé adni. Fordította *Zsák* I. Adolf.

Búr csatadal.

Ismered a hős nemzetet
S mégis régi rabot,
Mely szabadságért életet
S jogért vagyont adott?
Rajta búrok! A zászló lengjen!
Szenvedésből elég!
Az ősi szellem példa legyen
Te vitéz s büszke nép!
Te vitéz nép!
Te vitéz nép!
Te vitéz, szabad s büszke nép!

Ismered a vad síkságot
S mégis szépet nagyon,
Melyet az Isten megáldott
Arannyal gazdagon?
Rajta búrok! Dalunkhoz legott:
»Fenn áll még a tanyánk!«
Hol ropognak a fegyverek, ott
A mi szülőházánk!
Mi szép hazánk!
Mi szép hazánk!
A mi drága szülőházánk!

Ismered-e a búr Siont,
Hol jog lakik s marad;
Melyre az irigy Albion
Most küld halálhadat?
Rajta búrok! Hisz igaz ügyünk!
Golyónk varázsszá lesz!
Csak Isten segélye mivelünk,
S e harc szabadá tesz!
Dicsérd Istent!
Dicsérd Istent!
Dicsérd Istent s szabadá tesz!

Ezután még csak azt jegyezzük meg, hogy a mai sétahangversenyen *e csatadal zenéjét is elő fogja adni* a 37. gy. ezred zenekara. Ez fogja képezni ugyanis a sétahangverseny 4-ik pontját. A csatadalt Komzák színes zeneműve vezeti be. A kiknek volt alkalma e csatadalt hallani, mondják, hogy igen szép és erőteljes zenéjű.

London, márcz. 10. A lapok jelentése szerint az orosz és németalföldi katonai attasékat, a kik a búrok táborát kísérték, az e hó 7-iki visszavonulás alkalmával a búrok visszahagyták, a miért azután az angol csapatok vették fel őket.

London, márcz. 17. A Reuter-ügynökség jelenti Poplarsgroveből 9-iki kelttel: French tábornok hadosztálya, a mely Roberts főhaderejétől 10 mértföldnyire van, azt jelentette, hogy az arcvonal előtt nincs többé ellenség és hogy minden jelentés arra vall, hogy ugy a transzváli búrok, mint az orenjei búrok hada a feloszlás állapotában van. Az összbenyomás az, hogy az angolok további előnyomulása Poplarsgrove és Bloemfontein között nem fog ellenállással találkozni. Az angolok ma nagy mennyiségű búr lövészeret pusztítottak el mindenféle robbanó lövedékekkel egyetemben.

UJDONSAGOK.

* **A színház díszletei.** Nagyváradi város *színházi bizottsága* f. hó 12-én d. u. 3 órakor a városház tanácstermében ülést tart. Az ülés tárgya egyedül a színház díszletei fölött való döntés. A színház díszleteinek megfestésére tudvalevőleg 3 pályázó van, *Molnár* Árpád, *Spanraft* Ágoston a m. kir. opera díszletfestője és *Linhart* Vilmos. A díszletek tervezését már régebben benyújtották a színházi bizottságnak. A bizottság ezen az ülésen fog dönteni a függöny minősége fölött is, hogy t. i. az díszesebb kivitelű legyen-e vagy csak egyszerű parkett függöny.

* **A Szigligeti Társaság közgyűlése.** A »Szigliget Társaság« ma d. e. 11 órakor tartja meg a városháza nagytermében évi rendes közgyűlést, melyre ugy a városi, mint vidéki tagok nagy számban fognak megjelenni. A közgyűlés legkiemelkedőbb pontjai lesznek *Rádl* Ödön elnöki megnyitója és dr. *Bodor* Károly főtitkár beszámolója.

* **Ő Felsége adománya.** Ő Felsége a Fehér Kereszt országos lelencz egyesület által *Stefánia* özvegy trónörökösöd védnöksége alatt álló nagy tétényi katolikus árvaház kápolnája javára magánpénztárából száz koronát adományozott.

* **Egyházi kinevezések** A hivatalos lap tegnapi száma közli a pozsonyi káptalanban történt előléptetéseket. *Santhó* Károly órkanonoknak éneklő kanonokká és *Varga* Mihály mesterkanonoknak órkanonokságra való fokozatos előléptetését ő Felsége jóváhagyta s az így megüresedő két utolsó kanonokságot *Pázmány* Károly pozsony-váraljai javadalmas lelkésznek és *Gaihl* Sándor garam-kövesdi esperes plébánosnak adományozta.

* **Márczius 15. a községi felső leányiskolában.** A nagyváradi községi polgári leányiskola és a vele kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam márczius 15-én d. e. 11 órakor hazafias ünnepséget rendez következő műsorral: 1. Himnusz Erkel Ferencztől; éneklő polg. leány isk. dalkör. 2. Megnyitó beszéd. 3. »A legszebb nap« Versényi Györgytől; szavalják: *Katona* Ilonka, *Barry* Olga és *Ragány* Juliska I. o. tanulók. 4. »Gábor Áron«, Belezna A.-tól; éneklő a dalkör. 5. »Márczius 15«; párbeszéd, írta özv. *Személy* Kálmánné; előadják *Sütő* Gizella és *Thuck* Irén IV. o. tanulók. 6. Nemzeti dal, Belezna A.-tól; éneklő a dalkör. 7. »Él Petőfi«, Inczédi Lászlótól; szavalja *Schvartz* Boriska II. o. tan. 8. »Magyar dalok«, cimbalmon előadja *Oláh* Mariska IV. o. tan. 9. »Emlékezzünk«, Fonyad Endrétől; szavalja *Miskolc* Ilonka IV. o. tan. 10. »Rákóczy induló«; éneklő a dalkör. 11. »Előre«, Endrődy Sándortól; szavalja *Böttger* Angéla III. o. tanuló. 12. »Zöld leveles fehér«, éneklő a dalkör. 13. »Szilánkok«, szépróza; előadja *Goldberger* Gizella IV. o. tan. 14. »Magyarhonban az alföldön születtem«; Belezna A.-tól; előadja *Kopasz* Vilma. 15. »Petőfi«, Szabolcska Mihálytól; szavalja *Westfried* Blanka, a női kereskedelmi tanfolyam hallgatója. 16. »Szózat«; éneklő a jelenlevők.

* **Államkedvezmény egy biharmegyei ezégnak.** *Bech* Mór érmihályfalvai lakosnak a kereskedelemügyi miniszter öt évi időtartamra a szokásos állami kedvezményeket engedélyezte pótkávé gyári ipartelepe részére.

* **A Nagyváradi Takarékpénztár gyűlése.** Nagyváradi legrégibb s legtekintélyesebb pénzügyi intézete, a »Nagyváradi Takarékpénztár« tartja meg ma d. e. 11 órakor évi rendes közgyűlést a Szent László-téri palotájában. E közgyűlés minden évben Nagyváradi pénzügyi köreiben nagy eseményszámba szokott menni s újabb tanujele az intézet hatalmas fellendülésének.

* **Halálozás.** *Vucskics János*, a herceg Eszterházy-uradalom nyugalmazott tisztartója f. hó 10-én, életének 69-ik esztendejében, az utolsó szentségek ájtatos felvétele után *Keszthelyen* elhunyt. A megboldogult nagy családot hagyott maga után, *Vucskics László* postatávirda igazgatósági s. titkár és *Kosztla Istvánné* szül. *Vucskics Mártha* édes atyjukat, lapunk szerkesztője pedig nagybátyját gyászolja az elhunytban. Béke poraira.

* **Kinevezés.** *Tóth Béla* rendőrségi irnokot Nagyvárad város polgármestere leltári biztossá nevezte ki.

* **A gymnasisták matinéja.** A prem. r főgymnasium ifjusága ma d. e. fél 11 órakor élvezetes matinét rendez az önképzőkör könyvtára javára, a főgymnasium dísztermében. A matiné változatos műsora a következő:

1. Nyitány »Don Juan«-ból. Előadja a főgym. zeneegyesület.

2. Az elektromos hullámok. Irta és kísérletileg bemutatta *Fehér Adolf VIII. o. t.*

3. Mozart XIX. Quartett. Előadják: I. hegedűn *Frankó Sándor IV. o. t. II. heg. Fehér Adolf VIII. o. t., III. heg. Váli Péter VIII. o. t. Cellon Waldmann Géza VIII. o. t.*

4. A rab asszony. *Kiss Józseftől. Szavalja Várad István VI. o. t.*

5. Ballade et Polonaise. *Vieuxtemps-től. Hegedű solo, előadja Voit Ervin VIII. o. t., zongorán kíséri Waldmann G. VIII. o. t.*

6. Eredeti költemények. Irta *Allipuander Ödön VIII. o. t. felolvassa Baly László VIII. o. t.*

7. a) Tavaszi dal *Dürner Gyulától,*
b) Fenn a bércek... *Olasz népdal. Előadja a főgym. vegyes énekara.*

A belépés díja egy korona, felülfizetéseket köszönettel fogadnak.

* **A szépitészeti egyesület munkában.** Ezt a ritka czímet adhatjuk végre valahára az oly rég hallgató szépitészeti egyesületnek, mely tegnapi választmányi ülésén új munka-programmot szabott magának. Nem kis vihart keltett az ülés elején dr. *Molnár Imre* indítványa, hogy tekintettel az egyesület nagymérvű pangására, oszlassák fel az egyesületet. A tagok erre az indítványozót valóságos letorkolták, mire azonban dr. *Molnár Imre* ríposztírozott is:

— Nos tehát akkor tegyünk is valamit!

A választmány erre felbuzdulva kimondotta, hogy ezután már tényleg tenni fog és először is lépéseket fog tenni a Kishid főtől Sz. János-utca háttánál húzódó Körösoldal sétatérre való átalakítása iránt. A választmány végül elhatározta, hogy a közgyűlést *április hó 8-án* fogják megtartani. Az ülésen dr. *Beöthy László* főispán elnökölt.

* **Új postahivatal.** Vettük a következő értesítést: A szilágy-somlyó-szekelyhidi vasutvonal Bályok állomásán »Bályok p. u.« elnevezéssel 1900 év március hó 16-án postamesteri kezelés alatt teljes, fel és leadási szolgáltatással működő postahivatal lép életbe. Ezen postahivatal postai összeköttetését a Szilágy-Somlyó és Székelyhid között mindkét irányban naponként közlekedő 293 és 294 számú kalauzposták útján fogja kapni. A postahivatal postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is fog működni. A postahivatali kézbesítési kerületébe Almás, Bályok és Száldobágy községeket, valamint Bauka, Emmaliget, Kopasz és Mogó majorokat osztom be. Nagyvárad, 1900 március 5-én. *Schöpflin* Ágoston kir. tanácsos; posta és táv. igazgató.

* **A képviselő választók összeírása.** Az új választási törvénynek megfelelőleg a nagyváradai képviselőválasztók névjegyzéke is egészen újból állittatik össze a jövő 1901-ik évre. E tárgyban vettük Nagyvárad polgármesterétől a következő nagyfontosságú felhívást:

Az országgyűlési képviselőválasztók 1901. évre érvényes névjegyzéke az 1899. évi XV. t.-cz. 142 §-a értelmében a folyó évben hivatalból teljesen újból állittatik össze. Felhívom ennél fogva Nagyvárad város területén levő

összes nyilvános és közintézetek, részvénytársulatok, vállalatok és egyesületek igazgatóságait hogy az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 7. §-a alapján választói jogosultsággal bíró és helybenlakó alkalmazottjainak és pedig úgy a tényleges szolgálatban állóknak, mint a nyugdíjasoknak névjegyzékét a vezeték és keresztnév, az állás (rang) életkor, évi fizetés és lakás pontos kitöltése mellett hozzám, mint a központi választmány elnökéhez *legkésőbb f. év március hó 20-áig* beküldeni el ne mulasszák, hogy az illetők a képviselőválasztók 1901. évre összeállítandó névjegyzékébe felvehetők legyenek. Megjegyzem, hogy nem magyar állampolgárok és oly magánhivatalnokok, akik bár magyar állampolgárok, de 700 frtnál kisebb évi fizetés után adóznak, valamint a szolgák választói névjegyzékbe fel nem vehetők (1874. XXXIII. t.-cz. 7 és 10 §§.) Nagyvárad, 1900. március hó 6-án. Dr. *Bulyovszky József* polgármester mint a központi vál. elnöke.

* **Március 15-ik a községi iskolában.**

Réz Mihály felügyelő igazgató lelkes hangú felhívást intézett a községi iskolák tanszemélyzetéhez, melyben március idusának egyöntetű megünneplésére kéri őket, az újvárosi csoport hazafias tantestülete már összeállította a műsort mely következő: 1. »Himnus« éneklék a tanulók 2. »Igazgatói megnyitó beszéd« tarja *Vaday József* 3. »Vadászdal« duett, éneklék az ifjusági énekkar. 4. »Március 15-ike« költemény *Erdélyi Zoltántól* szavalja *Horváth Andor* 3. oszt. t. »Egy gondolat bánt engemet« *Petőfitől,* szavalja *Moess Tibor* 4. oszt. t. »Csak magyarok legyünk,« szavalják *Láng Vilmos* és *Lőkősházy Béla* 3 oszt. t. 5. »Duna Tisza« duett, éneklék az ifjusági énekkar. 6. »Március 15 méltatása« *Bodnár János* tanító által. 7. »Marseilleise« két szólamon éneklék az ifjusági énekkar. 8. »Előre,« *Tóth Kálmántól,* szavalja ifj. *Vaday József* 2. oszt. t. »Hej Budavár« *Pósa Lajostól,* szavalja *Sonnenfeld Gusztáv* 4. oszt. t. »Alkalmi dialóg« *Eszenyi Sándor* műveiből előadják: *Fejes József, Mittleider Rudolf* és *Spitzer Imre* 3. oszt. tanulók. 9. »Kossuth Lajos azt izente« »Sir a magyar« »Kisérj ki engem« dalok. 10. »Szabadság dicsősség« *Ábrányi Emil-től,* szavalja *Oláry Gyula* 3. oszt. t. Márc 15. *Pósa Lajostól* szavalja *Friedmann Géza* 2. oszt. t. Fogoly *Lengyel Csengei Gusztávtól* sz. *Weiss Jenő* 4. oszt. t. 11. *Lengyel nemzeti dal* duett, éneklék az ifjusági énekkar. 12. *Csonka honvéd Pósa Lajostól* szavalja *Berger Mór* 2 oszt. t. »Fohász« *Dobos Jánostól* szavalja *Friedmann Dezső* 3. oszt. t. »Magyar zászló« *Vaszari Bélától* sz. *Nagy Béla* és *Lampel Árpád* 3. oszt. t. 13. »Leng a lobogó« »Zeng a madár« magyar dalok. 14. *Kis hofiak, szindarab.* Előadják: *Sonnenfeld Andor, Steuer Simon, Réthi Irén, Békésy Pirokska, Horvát Andor, Bérczi Irén, Zeller Jenő, Szabó József.* 15. *Bezáró Beszéd* tartja *Vaday József* igazgató, 16. *Hadfi bucsuja* duett éneklék az ifjusági énekkar.

* **Az új ötkoronások, — vagy az öt forintos államjegyek vége.** Pár nap mulva, csütörtökön, megkezdődik a legújabb pénznek az ezüst öt koronásoknak a kibocsátása s ezzel végleg be lesznek vonva az öt forintos államjegyek. Régen várták már ezt a pénzt, főleg a pénzintézetek, mert a kötelező korona számítás óta igen érzik ennek a hiányát. Tegnap jelent meg a hivatalos lapban az erre vonatkozó rendelete a pénzügyminiszternek. E szerint e hó 15-én megkezdik az öt koronások kibocsátását. A kibocsátandó öt koronásokról a következő tudnivalókat tartalmazza a rendelet: Az öt koronásokat az állami és a többi közpénztárak korlátlan mennyiségben elfogadni kötelesek, míg magán forgalomban csak 250 koronáig kötelesek elfogadni a felek. Az öt koronások kiadását az osztrák-magyar-bank pénztárai eszközlik az öt forintos államjegyek beszállítása ellenében. — Az új ötkoronások képiapján 5 Felsője mellképe a szokásos kör-

irattal, a kép alatt a körmőcbányai pénzverde jegye. A hátlapon lebegő angyalok által tartva a magyar korona van, a korona alatt buza-kalászból és cserfa lombból fonott felfelé nyitott koszoruba az érték jelzés »5 korona« és a veretés évszáma. A körirat a rendes bemélyített szavak: *Bizalmam az ősi erényben.* Az ötkoronás átmérője 36 milliméter.

* **Sétahangverseny.** A 37. gy. ezred zenekara *Fiala* karmester vezetése mellett ma vasárnap d. u. sétahangversenyt rendez a Csarnok dísztermében. Hangverseny kezdete 1/2 6 órakor. A műsor a következő:

1. (Uj.) Az alpesi körut, *Nyitány, Polzertől.*
2. (Uj.) Hullámok felett, *Keringő, Rosastól.*
3. Bevezetés és az égi seregek kara. *Mephistopheles operából, Boitótól.*

4. (Uj.) *Bur őrző, Komzák-tól.*
Tartalma: A távolból halk bur dallamok hallhatók, melyek mindinkább erősödve, hirtelen elnémulnak; bur őrző közeledését harci kürtjeleket és ágyudörgést hallani;

Hatalmasan zendül meg a burok szabadság dala. Az őrző eltávozik és a zene elcsendesül.

5. *Töredékek.* *Wagner Richard operából, összeállította Fiala.*

6. (Uj.) *Három császár induló.* *Weissenborntól.*

* **Kitüntetett ács munkás.** Az utóbbi időben elég gyakran meg-meg jelen egy-egy királyi kézirat, amelyik munkás embernek a kitüntetéséről szól. A tegnapi hivatalos lap is közöl egy ilyen kitüntetést. Ő Felsője ugyanis *Plattner Györgynek* a dunagőzhajózási társaság hajógyárában alkalmazott ács munkásnak 50 évi hű szolgálatának elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

* **A hétről.** Könyvkereskedésben. *Segéd: Bánffy báró* ur 5 exellenciája ide üzent, hogy küldjünk neki új regényt. Mit küldjünk?

— Főnök: Küldje el neki a *Tolsztoi gróf Föltámadását.* — Ugyis mindig arról ábrándozik.

Az aktualis káplár. *Juhász,* ma vasárnap van... Adjon a lovagnak az *Ugron* ur zabjából.

— Csodálatos, hogy a két függetlenségi párt között soha sincs egyetértés!

— Hiszen éppen azért nincs közöttük egyetértés, mert közöttük van az *Egyetértés!*

Ugron Gábornak a szemére vetik a zabszállítást. Ha a *Bánffy* táborhoz tartozott volna, magate volna meg a zabját, de így kénytelen volt másnak átadni.

Megint politikai afférek. *Hiába.* Magyarországon a pártbajokat párbajokkal intézik el.

A *Vaterland* azt írta *Bánffy*ról, hogy nem adta át Széllnek a pártkassza kulcsot. Elég baj neki, hogy a helyzet kulcsát át kell adni.

Kakas Mártn.

* **Bőjtői éjszakák Velenczén.** *Mig* a rendőrség gondtalanul kommunikéz és hitelesnek iparkodik feltüntetni azt a nézetét, hogy éjszaka is szokás parittyázni, vagy követ megostromolni az utcáról az udvari ablakot, melynek azonban egyetlen táblája sem reped meg az ostromtól, addig nagyszerűen folyik a csendélet és virágjában van a betörési sport Velenczén. Ezek fűszerezik meg itt olykor a bőjtői napok egyhanguságát. Az éjjeli szereplők elég sűrűen gondoskodnak egy-egy kis intermezzóról. A multkoriban pár üzletecskét fészegettek fel. Tegnap előtt próbát tettek a poszkiszlivel, de megzavartatván, tovább inaltak s bemásztak még azon éjjel ugyancsak a *Kolozsvári-utcán* levő *nazarénus imaházba* bűnüket levelezni. Hogy valami emléket vittek-e onnan magukkal, azt mi épolly kevésbé tudjuk, mint a szemfüles

Popucze igen sokat költ. És ezen az alapon elindulva a cselekvőt a csendőrség kiderítette.

Az ügy tegnap került a törvényszék előtt tárgyalás alá. A törvényszék Popucze Stefánt egy évi fogházra, feleségét pedig, akinek a lopásról tudomása volt és ennek dacára a pénzt ő is költötte, mint orgazdát hat havi fogházra ítélte.

Tűz gondatlanságból. Egy Tóth Mátyás nevű ember 1898. év nyarán Erdős János gazdánál rostás volt a cséplő gép mellett. A cséplés nagyban folyt, a gép körül össze volt hordva már minden buza, a mikor az egyik kazal tüzet fogott s az egész takarmány megégett, a kár nagy volt, közel ezer forint.

A nyomozás során meg lett állapítva, hogy a tűz Tóth Mátyás gondatlansága folytán keletkezett, a mennyiben Tóth a kazal körül pipázott s a mikor a pipára rágyújtott, a gyufát a szalma közé dobta.

A gondatlan ember tegnap állt a gondatlanságáért a törvényszék előtt. A vádat beismerte de azzal védekezett, hogy ő nem hitte, hogy ebből még baj lehet.

A törvényszék azonban ezt a védekezést nem fogadta el s a vádlottat tekintettel az okozott nagy kárra három havi fogházra ítélte.

Az elítélt ez ítélet ellen felebbezett.

A nagyváradi kir. tábla elintéztet ügyei.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

3549 Martyn Éva — Marzse Juon — helyben hagyva.

3607 Pantye Vaszalina — Pantye Györgyné — rendelet.

3614 Borza Györgyné — Markás Mihály — helyben hagyva.

3615 Cseri Paraszka — Pallady Győző — h. hagyva.

Előadó: *Lehóczky Lajos.*

2219 Lizou Mátyásné és t. — Simó Mihály és neje — megváltoztatva.

2220 Szabó Ferencz és társa — özv. Szabó Mihályné — helyben hagyva.

Előadó: *Dr. Járosy Károly.*

3444 Lederer Márton — Zichy József gr. — h. hagyva.

519 Péterfy Antal — Péter András — helyben hagyva.

520 Alsó-ausztriai leszámítoló társ. — Reich — helyben hagyva.

534 Styr György — Styr Flora — megváltoztatva.

589 Friedmann testvérek — dr. Bakonyi — helyben hagyva.

Előadó: *Molnár Géza.*

4983 Kolcze Mitru emberölés — részben megváltoztatva.

5011 Bereák József zsarolás — h. hagyva.

5034 Szőke Balázs lopás — h. hagyva.

5069 Molnár Julianna becsületsértés — visszautasítva.

5075 Szekecsán Jánosné lopás — helyben hagyva.

820 Pável Flora gyilkosság — h. hagyva.

501 Kotro Julianna tüzvész okozás — helyben hagyva.

IRODALOM.

A sátoros cigány egyike leghumorosabb néprajzunknak. *Z. Varga Mihály* az ismert nevű tréfás író írta meg a sátoros cigányt, amint az a siralom völgyében zárandokol a bölcsőtől a sirig. Le van írva honnét szakadt ide ez a nép, hogy szokott meg nálunk, milyen adomák járnak róla szájról szájra, mi-

lyen a házassági szokásaik stb. Mindez mulatságosan leírva egy 16 ives könyvben három korona.

Spanyol ut. Tanulságos utleírás, amelyet saját tapasztalatai nyomán leirt a német *Vas Gereben* Stolz Albán és magyarra lefordított Zalavári. Ebben a 20 ives könyvben az utleíró az ő spanyolországi tapasztalatait hasonlítja össze az étellel és levonja belőle az erkölcsi tanúságot. Igen hasznos könyv különösen az utleírást szerető népnek és ifjuságnak. Füzve két korona 60 fillér.

Tót keresztuti könyvecskék. Füzve 30 fillér.

Magyar keresztuti könyvecskék. Füzve 32 fillér, kötve 40 fillér. Megrendelhető az *Oktató Népkönyvtár* szerkesztőségében *Budapest VII. k. Csömöri ut 32. sz.* A pénz előre beküldésével, bérmentve.

SPORT.

Atlétikai verseny Nagyváradon.

— Rendezi a Tornakör. —

Az újonnan felfrissített Nagyvárad Tornakör tevékenyen működik. A tagok minden este nagy előszeretettel keresik föl a tornatermet és üzik ott a testedzés üdítő sportjának különféle nemeit lelkes ambícióval s mivel a produktumok valóban olyanok, hogy a nagyközönség érdeklődésére is igényt tarthatnak, a Nagyvárad Tornakör egy verseny rendezését vette terve. A verseny napja még nincs meghatározva, valószínűleg április hó első napjaiban tartják meg.

A versenyek programja:

1. Felvonulás: szabad gyakorlatok vasbotokkal. Vezényli *Hraball Ottó* művezető.
2. Korlát-verseny.
3. Kardvívó-verseny hat »völt«-ra. Vezet *Payka Vilmos* művezető.
4. Nyújtó-verseny.
5. Magas ugrás.
6. Kardvívó-verseny döntő küzdelme.
7. A díjak kiosztása.

Versenyezhet minden a város területén lakó gentleman, amateur-tornász és vívó. Nevezni a kör helyiségében lehet.

A kardvívó-verseny szabályzata a következő:

1. A versenyzők közvetlen a verseny előtt sorshuzás útján párokra osztatnak, mely beosztás adja az első sorrendet. 2. A párok küzdelménél ki a 6 »völt«-ot megkapja, a versenyből kilép. Az első sorrend győztese sorshuzás útján újból párokra fognak osztatni, képezve így a második sorrendet és ekként folytatólagosan mindaddig, míg végül csak egy pár marad. Ez (döntő) küzdelem győztese lesz az első győztes, ellenfele a második győztes. 3. Ha az egyes sorrendben a versenyzők páratlan számban lennének, úgy az utolsó kisorsolt pár nélküli vívó — fáradás céljából — egy, a jury által meghatározandó ideig versenyen kívüli vívni fog a maitre d'assaultal.

A vívásra vonatkozó szabályok kivonata: a) Minden vívónak lovagias kötelessége mindenkor a vívás megkezdése után a szokásos tisztelgéseket megtenni, és a vívás befejezése után egymással kezét fogni.

b) Érvényesek a vágások és a szurások a derékkötéstől fölfelé a felsőtest minden részére.

c) A vívásnál megjelölt testrészen kívül más részek érintése, mint szabálytalan, tiltva van és ilyen ütés »völt«-nak nem csak hogy nem számít, de ha ellenfele által érvényes helyen találtatott akár előtte, akár utána, az az ellenfelének javára vétetik.

d) Ha az eset »völt« után a másik vívó visszavág vagy szur, de érvénytelen helyen talál vagy nem talál és még egy »völt«-ot kap, akkor terhére két »völt« iratik.

e) A vívó, ha ellenfele fegyvere által érvényes vagy érvénytelen helyen találtatott akár tisztán, akár nem, nem köteles megállani, han-

gosan »völt«-ot kiáltani és a talált helyet szabadon levő kezével megmutatni.

f) Az »ambó« vágások, valamint az »után« vágások a legszigorubbán tiltva vannak, de ha mégis megessenek, mindkét vívó részre 1—1 »völt«-ot számitanak. Utánvágások »völt«-nak nem számitanak.

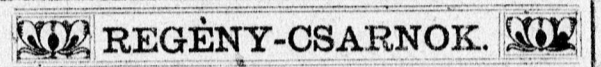
g) »Elő« vágások csak akkor számitanak az elővágó javára, ha ő saját maga az ellenfél vágását meg nem kapta, ellenkező esetben mindég az elővágó rovására iratik.

h) A vívóknak a vívás alatt egymással beszélni, vagy a juryval vitatkozni tilos. A »völt«-ok állását a maitre das-aut a jury ítélete szerint hangosan fogja hirdetni.

i) A vívás csakis kabátban engedtetik meg. A kardokról, fegyverekről és keztyűkről a Nagyvárad Tornakör gondoskodik. Egyebekben a Nagyvárad Tornakör vívószabályai érvényesek, melyek a kör helyiségében kifüggesztvék.

A díjjakról a Nagyvárad Tornakör gondoskodik, mely a versenyzők kitüntetése céljából érmekeket fog a jury rendelkezésére bocsátani és pedig:

I. díszített ezüst érem, II. ezüst érem, III. bronz érem.

TUDÓS ÉS APA.

Írta: *Julius.*

5.

V.

... Telnek az évek. Repül az ifjuság Fonnnyad a szépség. Egy hűlés, oda az utolsó bűverő a hang, mely ezeket juttatott zsebébe, sokat lába elé ...

... Évekkel később bálutáni állapotban tértem be egy kétes hírű kávéházba. Ott találtam Olgát. Ő tölté poharamba a cognacot. Nem ismert meg, lehet nem akart megismerni. Teljesen megvölt vénülve.

Nyoma sem látszott a hajdan ünnepezt szépségének ... Elfacsarodott a lelkem. Hazasiettem és megcsókoltam az emléket, mely régi boldogságáról beszélt — a rózsát ...

Iluska.

I.

Május volt, orgonás, gyöngyvirágos május. Balsam volt a levegőben illattal, dallal tele. Kinyíltak az ablakok. Lágy zongoraszó ábrándos accordjai voltak hallhatók. Besiklott a nap sugar, beragyogta melegséggel, boldogsággal a sziveket. Édes hangulatot kölcsönzött a bohó leánykebelnek. Kellemes, zsongó érzelem fogá el a sétálókat. Megelégedettség, boldogság honolt mindenkor ...

Iluskának is nyitva az ablaka. Besuhan a szellő, oda dörgölődik bársony ruhájával Iluska gondosan fésült szőke fűrtreire, kaczerkodik a magas toronnyal, majd a frou frouval. Iluska sápadt, érdekes arcú kislány, mint az üvegházban nevelkedett rózsza. Gyönyörű fehér selyem ruha takarja fejlődő idomait. Hosszu fehér fátyol csüng alá karcsu termetén, fején myrtuskoszoru. Nemsokára itt lesz a vőlegény, az a szép, szűke fiu, elviszi a templomba — és a felesége lesz.

Azután táncolni fognak ... Igen táncolni. Ő úgy szereti a keringőt, meg a gyors-polkát. Olyan furcsa az a szédülés. Most nem lányokkal kell ám, mint abban az unalmas nevelésben. Nem rég, csak három hónapja, hogy elhagyta. Most is elmulik a jókedve, ha eszébe jutnak azok a nagy, mogorva falak, melyek elzárták a világtól. Olyan rideg, komor volt ott benn az élet. Ugy örült, mikor megszabadult. Az édes papa, mikor a szép, az okos Olga meghalt, elvitte a kolostorba, hol tíz évet töltött. Nem látott mást, mint a szürke mátereket, olvasóval kezükben, folyton imádságba merülve. Hiszen szeret ő is imádkozni. Estenkint, mikor jól kiimádkozza magát, olyan szépeket álmodik ... Az édes papa mindig furcsán néz rá, mikor ebéd előtt keresztet vet. Alig szól egy-két szót, megyszobájába, min-

dig ir. Ugy szeretné tudni, mit ir mindig olyan sokat. Szeretné megkérdezni, de nem meri, fél tőle. Fél attól a különös tekintettől, mely mindig fürkészőleg vizsgálódik rajta... De azért ő szereti a papját, nagyon jó ember. Mennyit fizetett érte míg az intézetbe volt. Tánczolni is taníttatta. Néha eszébe jut megcsókolni, megölelni azt a szép fehér fejét, de a papa oly hidegen öleli, csókolja meg, hogy nincs kedve megismételni.

Nem is bánja, hogy férjhez kell menni. Mindazáltal kíváncsi tudatlansággal tekint a közel jövő felé. Ugy örül, hogy pár percre egyedül hagyta. Milyen unalmas volt a nagynéni, meg a leendő anyós, kik folyton találtak ruháján hibát, meg igazítani valót... Ujra eszébe jutnak gyermekkori játéka. Még egyszer átélte az édes álmokat, ábrándokat, melyek a kolostorban ringatták tündéri mesés illúzióban.

Majd ideges türelmetlenséggel vizsgálja az órát, várja a percet, hogy véglegénye érette jöjjön s vigye az oltár elé...

(Folyt köv.)

TAVIRATOK

Hajóösszeütközés.

Páris, márczius 9. A Petit Temps-nek jelentik Calaisból, hogy a Cuvier nevű gőzös, a mely a John Henderson-féle glasgowi skót társaságnak a tulajdona volt, összeütközött egy ismeretlen angol gőzössel és elsüllyedt. Az angol hajó folytatta útját, a nélkül, hogy törődött volna a Cuvier gőzössel, a melynek legénységéből a kapitány és 37 matróz vízbelet.

Az albániai zavarok.

Konstantinápoly, márcz. 10. Némely lapok konstantinápolyi tudósításaival szemben, a melyek az az albániai keresztények helyzetét nagyon sötét színekben festik és az albánokról azt állítják, hogy ellenséges szándékaik vannak a császári katóságok ellen, az Agence de Constantinople hivatalos helyen szerzett információ alapján konstatálja, hogy ez mind erő koholmány. A keresztények semmikép sem vallottak kárt a legutóbbi zavarok miatt, a melyeknek rendezése különben legközelebb várható.

A lex Heintze ellen.

München, márcz. 19. Heyse Pál elnöklése alatt ma Göthe-szövetség alakult védő és dacszövetségül a művészetnek és tudománynak a lex Heintze és hasonló intézkedések által való veszélyeztetése ellen. A szövetségbe számos kiváló művész és író lépett be.

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, márczius 10.

Buza októberre	7.70
Buza áprilisra	7.44
Uj tengeri	5.16
Rozs okt.	6.48
Zab okt.	4.91
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde.

Budapest, márczius 10.

Az irányzat csendes.

Oszták hitel	377.20
Magyar hitel	378.75
Allamvasut	328.50
Rimamurányi	316.50
Magyar jelzálog	235.75
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden 1900. márczius 10-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	98.—
Magyar koronajárdék	93.75
Magyar vasuti kölesön aranyban 4,0%	100.75
Magyarvasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	99.75
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.60
Italmérési jog megváltási kötvény	98.60
Horváth-szlavón földtehermentési kötvény	94.—
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	163.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	141.75
Oszták járdék papirban	99.—
Oszták járdék ezüstben	99.—
Oszták járdék aranyban	98.25
Oszták korona járdék	99.—
Oszták államsorsjegyek	136.—
Oszták magyar bankrészevény	17.79
Magyar hitelbankrészevény	751.—
Oszták hitelintézet részevény	754.80
Párisi vista	96.80
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	19.29
Németbirodalmi márka	118.35
London vista	242.80
20 márkás arany	23.65

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívó!

A »nagyváradai tisztviselők fogyasztási szövete« rendes közgyűlését f. évi április hó 1-én délelőtt 11 órakor Nagyváradon a vármegyeháza kistermében tartja, melyre az üzletrész tulajdonosokat ezennel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A zárszámadások előterjesztése, a felmentvény megadása.
4. Az alapszabályok 23. §. 7. pontjának megfelelően teendő indítványok.
6. A felügyelő bizottság (3 rendes és 2 póttag) megválasztása.

Nagyvárad, 1900. évi márczius 8-án.

Beöthy László,
szövetkezeti elnök.

A mérleg és évi jelentés a közgyűlés előtt 14 nappal a »Berettyó vizszabályozó társulat« hivatalos helyiségében megtekinthető.

Ház és szálló eladás.

Apácza-utcán az új színház közelében egy ház és a hegyen egy beültetett szálló eladó. Czim a kiadóhivatalban.

214.—1900. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1900. évi N. I. 74. számú végzésével dr. Stokker József ügyvéd által képviselt Fényes Lajos felperes részére Keiser Zsigmond alperes ellen 47 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán, alperestől lefoglalt 684 kor. becsült ingóságokra a nagyvárad városi kir. járásbíróság fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglatatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyváradon, Sz.-János-utca 421. számú házban leendő megtartására határidőül 1900. márczius 12 napján délutáni 4 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatai.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1900 évi február hó 26. napján.

Csathó Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

RZYT KI MIHÁLY

aranyozó, templom- és oltárfestő. Kassán, Fő-utca 28. sz.

Van szerencsém a főtiszt. klérusnak, a magas nemességnek és a t. kegyuraságoknak tisztelettel jelenteni, hogy f. év márczius 1-én

aranyozó- és festő-műtermet

nyitottam a fent jelzett czim alatt.

Művelem és elvállalom a templomdiszítés következő ágait:

uj oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szentsirok aranyozását és festését minden stylben, a beadott rajz, vagy tőlem tervezett rajz után a legegyszerűbb s a legdiszesebb kivitelig.

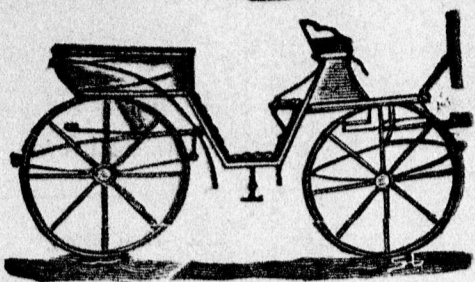
Templomfestés és diszítés.

Olajfestményü oltárképek, Stáció-képek, templommenyezeti és oldalfalazati szt. képek festését, mennyezet és oldalfalazati diszítésfestészetet, a templom styljének és az egyház szabványainak szoros szemmel tartásával. Költségleírányzatok és tervezeteket bérmentve küldök, valamint a munka megtekintés céljából, kívánatra, saját költségemen utazom bárhova.

Szegényebb községek s egyházaknak kedvezményes árt engedményezek. Bizonyítványokat az általam végzett munkákról kívánatra bérmentve küldök.

Kiváló tisztelettel

Rzytki Mihály,
festő és aranyozó.

Bodánszky Lipót kocsigyára, Nagyvárad, Apáczá-utcza (saját ház).

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy
gyárhelyiségemben nagy raktáron tartok
➡ kész új kocsikat. ➡

Ajánlom mindenféle fedeles és fedetlen szandlauber gazdasági kocsikat jó erős készítményeket a legjobb körös-fából erős, csinos munkát mutatok be, és tetemesen lezállított árban árusítom el.
Gyáram az 1896. évi milleniumi kiállításon is kiállt tündetve, még pedig szolid és tartós munkáért.
Gyáramban elvállalom mindenféle kovács, kerékgyártó, szatler és fényező munkákat, ugyszinte mindenféle javításokat; pontos és gyors elkészítéséről biztosíthatom t. vevőimet és megrendelőimet.

Teljes tisztelettel
Bodánszky Lipót,
kocsi-gyáros.

Bor. 1 homoki ó-schiller vagy fehér bor erősség és év szerint, 100 literenként 22-24 28-22 frt. Ujbor (fejtve) minőség szerint 16-18-20 24-28 frt. Tessék „Borárjegyzéket“ kerni. Rendelő hordót is kaphat, mely beszerzési áron számíttatik föl s ugyanily árban 6 héten belül, bérmentve, utánvét nélkül sértetlen állapotban vissza is vétetik s annak ára postautalványon át lesz küldve. A rendelő nyugodt lehet, hogy eredeti tiszta minőségű borhoz jutottak, erről jó hírnevem nyújt kezességet. Borüzlethez 20-40,000 forinttal 12-14% jövedelem biztosítása mellett társ kerestetik.

Lasponya ojtványok. Gyümölcse ép oly értékes, mint a birse s fája ugyanolyan áron adatik el.

Nemes eperfa-ojtvány. Kötőnő piros, fehér és kék fajokban, 6 láb magasán ojtva, 2-3-4-5 éves, igen erős csemete, erősség szerint 30 krtól 60 krig. 10 frt vételnél 20 százalék, 25 forintnál 25 százalék, 50 frtnál 33 százalék, 100 frtnál 40 százalék engedmény. Az eperfa elég jól árnyékol, ellensége nincs, minden évben bőven terem, gyümölcsét egy a két-, mint a többiáruk egyaránt szeretik; kitűnő pálinka is főzhető belőle. Ceglédén igen jól védhető fának ismerjük. Kár volna házunk, kertünk, szőlőnk vagy egyéb birtokunkat e nélkül hagyni.

Birs-ojtványok. Rendkívül nagy gyümölcsű fajokban (Konstantinápolyi, Portugalli, v. rias stb.) melyek az ültetés évében már gyümölcsöt hoznak, azután pedig rendkívül bőven teremnek. Fája igénytelen, betegség és ellenségtől egyaránt mentes. Vannak rendelők, kik ezer szárra ültetik, mert rendkívül hamar teremnek, gyümölcsös eláll, magas árban értékesíthető és sokféleképpen fel is dolgozható. A 2-3-4-5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az epernél.

Spanyol meggy, fekete. [Pándi vagy körösi meggy.] Termékenységét előmozdítandó háromszor lett permetezve, s így, ha azt folytatólag permetezük, bőven fog teremni. Fája egészséges, gyümölcse rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb. A 2-3-4-5 éves rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanaz az engedmény adatik, mint az epernél.

Diófa. A 6-8 láb magas, rendkívül gazdag gyökerű, tele belű és könnyű töretű, 2-3-4-5 éves diófa ára erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az epernél.

Minden másféle nemes gyümölcsfák, nevezetesen szilva, őszai és kajszinbarack, cseresznye, meggy, szelid gesztenye, lasponya magas dereku és törpe állásnakban, — erősség szerint 20 krtól 50 krig szintén kaphatók.

Kiselejtezett nemes ojtványok 2-3-4-5 éves életkorú példányokban, azok kora és erőssége szerint 2-5-7-10-15 krajcár árban.

Mindenféle vadoncok erősség szerint 5 forint 85 krajcártól 19 forintig ezrenként.

Kerti eszközök. Kötőnő és tartós anyagból rendkívül szilárdan készült horolók (sarabolók), szőlő ültető vasak, továbbá kerti fűrészek, ollók, görbe szemző és ojtó kések, ezenfelül jelfa és ojtó kenőcs igen olcsó árak mellett rendelhető meg.

Ár- és névjegyzéket küld:
Unghváry László, föld-, szőlő- és faiskola-birtokos Ceglédről.

NEM HULL A HAJ NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindennemű fejbőr betegség.

EXICÁTOR

1 füveg ára 2 kor. 40 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és piperezikk-kereskedésben.

Főraktár: Török József gyógyszerár, Király-utcza 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselő: Góth Gyula, illat- és piperezikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár, Fő-tér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és széjelküldési raktára

DOBÉ NÁNDOR

uri, női és színházi fodrász
Budapest, Nefelejts-utca 27.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fő raktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-értékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT ca. és kir. udvari szállítók.

